

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2023-05-26

Diarienummer:
ALN-2023-00353

Handläggare:
Karin Eduards, Rikard Sörell

Äldrenämndens prioritering och fördelning av statliga medel

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

att anta föreslagen prioritering och fördelning av statliga medel

Ärendet

Statsbidrag är ett verktyg för att uppnå politiska mål, till exempel för att utveckla äldres hälsa och välbefinnande. Dessa bidrag betalas ut av statliga myndigheter som exempelvis Socialstyrelsen. Det finns olika typer av statsbidrag. Stimulansbidrag är ett utvecklingsbidrag och tidsbegränsat bidrag för ett särskilt verksamhetsområde och riktas ofta till offentlig sektor.

För de stimulansbidrag där användningsområdet kan påverkas så ska bidragen möta de ambitioner som finns i äldrenämndens utvecklingsplan: Utvecklingsplan för vård och omsorg – åldras på dina villkor – kraftsamling för äldreomsorgen. Denna är uppdelad i tre målområden:

- Att leva och åldras med värdighet
- Ett hållbart arbetsliv, ledarskap och medledarskap
- Utveckling i en digital tid

Statliga medel ska inte användas till nivåhöjande insatser om inte den långsiktiga finansieringen kan säkerställas. Året efter att bidrag erhållits ska verksamheten i så hög grad som möjligt antingen bära kostnaderna själva eller ha hämtat hem kostnader genom de effekter som den finansierade åtgärden skapat.

För att ge tydlighet för förvaltningen hur sökta och tillkomna statliga medel strategiskt ska prioriteras och användas inom nämndens ansvarsområde föreslås nämnden fatta beslut om att statsbidrag skall knytas till minst ett av de utvecklingsområden som beskrivs i nämndens utvecklingsplan.

Beredning

Ärendet har beretts av vård-och omsorgsförvaltningen tillsammans med strategisk ekonomichef.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt i föredragande ärende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 26 maj 2023
- Bilaga, Äldrenämndens prioritering och fördelning av statliga medel

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Vård- och omsorgsförvaltningen
Beslutsunderlag

Datum:
2023-06-02

Diarienummer:
ALN-2023-00353

Handläggare:
Karin Eduards, Rikard Sörell

Version/DokumentID:

Äldrenämndens prioritering och fördelning av statliga medel

Inledning

Mot bakgrund av Covid-19 och pandemins effekter på nationell nivå, samt de brister som synliggjordes inom äldreomsorgen, finns en statlig ambition att på olika sätt stärka, stödja och finansiera äldreomsorgen så att brister i högre grad kan motverkas.

För äldrenämnden handlar det om att prioritera och använda dessa medel till att bättre möta framtidens utmaningar, som sannolikt kommer bestå av en åldrande befolkning, fler i behov av omsorg samt en minskande mängd arbetsföra.

Äldrenämnden vill att medlen prioriteras för att direkt och/eller indirekt tillse att äldre kan åldras på sina villkor genom att stärka förutsättningar för:

- Att leva och åldras med värdighet
- Ett hållbart arbetsliv, ledarskap och medledarskap
- Utveckling i en digital tid

Detta dokument syftar till att ge tydlighet för förvaltningen hur sökta och tillkomna statliga medel strategiskt ska prioriteras och användas inom nämndens ansvarsområde.

Vad är stimulansbidrag?

Stimulansbidrag, eller statsbidrag, är bidrag som staten fördelar framför allt via Socialstyrelsen och som i detta sammanhang syftar till att stimulera utveckling inom äldrenämndens ansvarsområden och målgrupper.

Det är givande myndighet som anger medlens användningsområde, möjligheter och begränsningar i respektive bidrags anvisningar.

Vissa av dessa bidrag är statligt stöd som tillkommer kommunerna utan prestation eller rekvisering. Andra bidrag är tydligt kravställda, som äldreomsorgslyftet som avser säkra att så många anställda som möjligt i äldreomsorgen har utbildning. Ytterligare andra bidrag är kopplade till prestationer av olika slag, som minskande av antal timanställda eller öka andel legitimerade sjuksköterskor över tid.

Vissa statsbidrag kräver redovisning och återbetalning av medel som inte använts, andra bidrag kan disponeras fritt av mottagaren. Ofta är stimulansbidraget tidsatt att ha använts inom det räkenskapsåret då det delats ut.

Det förekommer även andra statsbidrag som kommer äldrenämnden till godo men som inte omfattas av denna prioritering. Sådana är exempelvis medel för att främja psykisk hälsa eller medel inom ramen för arbetet med Effektiv och nära vård 2030.

Strategi – prioritering och nytta med finansiering

För de stimulansbidrag där användningsområdet kan påverkas så ska bidragen möta de ambitioner som finns i äldrenämndens utvecklingsplan, som antogs i maj 2021: *Utvecklingsplan för vård och omsorg – åldras på dina villkor – kraftsamling för äldreomsorgen*. Denna är uppdelad i tre målområden:

- Att leva och åldras med värdighet
- Ett hållbart arbetsliv, ledarskap och medledarskap
- Utveckling i en digital tid

De av staten annonserade bidragen skall knytas till minst ett av de utvecklingsområden som beskrivs i utvecklingsplanen, oavsett om medlen allokeras till äldrenämndens verksamheter i egen regi eller genom förvaltningens fördelning till externa utförare av äldreomsorg i Uppsala kommun. De åtgärder och aktiviteter som erhåller finansiering ska indirekta eller direkta ge positiva effekter för våra brukare och patienter. Fokusområde för målområde ett hållbart arbetsliv, ledarskap och medledarskap är att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder konkurrenskraftiga arbetsvillkor.

Det ska också säkras att användningsområdet för bidraget ligger i linje med nämndens verksamhetsplan samt kommunens mål och budget för innevarande år och stödjer förflyttningen mot en effektiv och nära vård 2030.

Statliga medel ska inte användas till nivåhöjande insatser om inte den långsiktiga finansieringen kan säkerställas. Året efter att bidrag erhållits ska verksamheten i så hög grad som möjligt antingen bära kostnaderna själva eller ha hämtat hem kostnader genom de effekter som den finansierade åtgärden skapat.

Stimulansbidraget Säkerställa god vård och omsorg om äldre, som är ett bidrag utan slutdatum, prioriteras för tre områden – minska delade turer, öka antalet tillsvidareanställda samt ökad chefstäthet.

Tilldelade medel kan fördelas till externa utförare om bidraget tillåter det. Fördelning sker i relation till antalet brukare per huvudman eller utlyses via ansökansförfarande. Tilldelning av bidrag ska inte ske för sådant som redan ersatts inom ramen för befintliga överenskommelser och avtal om verksamhetens innehåll. Sådant fördelning sker i relation till verksamhetens omfattning. Tilldelning av bidrag ska inte heller ske för upprustning av fastigheter, eller sådant som faller under fastighetsägares ansvar.

Även omsorgsnämnden har brukare äldre än 65 år. Medel ska därför fördelas även till omsorgsnämnden. Sådant fördelning ska ske i relation till antalet brukare äldre än 65 år.

I övrigt ska kommunens rutiner och riktlinjer för statsbidragshantering följas.

Uppföljning och avrapportering

Uppföljning av att denna prioritering efterföljs sker i samband med ordinarie delårs- och helårsuppföljning till nämnd, samt vid eventuellt ytterligare behov.

Uppföljning av resultat och effekter av ett urval satsningar som finansierats med statliga medel görs i samband med Kraftsamlingen - dialogmöte med fackliga parter, Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS), verksamhetschefer i egen regi samt nämndens ledamöter - med fokus på vilka effekter som skapats för våra brukare och patienter.

I samband med interna utlysningar av stimulansbidrag där även externa leverantörer kan söka genomförs lärandeforum där de som fått medel träffas och redovisar sina respektive projekt samt lyfter goda exempel för lärande och spridning.